

військову присутність у «гарячих точках» світу. Тому сьогодні досить виразною є тенденція переосмислення нейтральними країнами свого місця та ролі в сучасному світі загалом і в забезпеченні його безпеки зокрема, що стосується і Швеції.

Нинішню реформу збройних сил Швеції та наміри створення Скандинавського воєнно-політичного альянсу можна розглядати як ознаки руху країни від традиційного нейтралітету та позаблоковості, які в сучасному світі, на думку автора, вичерпали себе. Водночас, для країни залишаються актуальними різні напрями забезпечення національної безпеки: створення ефективної системи північноєвропейської безпеки; повномасштабна участь у загальноєвропейській системі безпеки і оборони; вступ до НАТО. Сьогодні найраціональнішим для Швеції, на думку автора, є другий варіант, але немає достатніх підстав виключати посилення євроатлантичного вектора у зовнішній політиці країни [1, с. 91–92].

Отже проведений аналіз політики національної безпеки Швеції свідчить про те, що її модель нацбезпеки має чітке забарвлення нейтральної, хоча нині вбачається певний градієнт, спрямований до колективної.

Список використаних джерел:

1. Коломієць О. Безпекова парадигма Скандинавського нейтралітету: на прикладі Фінляндії та Швеції / О. Коломієць // Проблеми міжнародних відносин: зб. наук. праць КиМУ. – Київ: КиМУ, 2012. – Вип. 6. – С. 81–98.

Кулешова К.І.

викладач,

Інститут соціальних наук

Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

ДО ПИТАННЯ ПРО ВПЛИВ ПІДХОДІВ ТУРЕЧЧИНИ ДО ВРЕГУЛЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ КОНФЛІКТІВ НА АМЕРИКАНСЬКО-ТУРЕЦЬКІ ВІДНОСИНИ

1. Сьогодні Туреччина здійснює багатоаспектну зовнішню політику, яка має глобальні виміри – від Африки до Південної Америки, від Східної та Південної Азії до країн Карибського басейну. Вона започаткувала (разом з Іспанією) сім років тому під егідою ООН проект «Союз цивілізацій», спрямований на поглиблення міжкультурного діалогу та протидію екстремізму. Цілі проекту в різних регіонах миру, як і основні напрямки зовнішньополітичної діяльності не суперечать курсу, що його проводить Вашингтон, хоча в окремих випадках, зокрема пов'язаних з регіональними конфліктами, Туреччина виступає впливовим гравцем, якій обіймає незалежну, аж ніяк не підпорядковану Сполученим Штатам позицію, яскраво заявляє про те, що не погоджується із роллю «молодшого партнера».

2. В основі сучасної політики Туреччини по врегулюванню конфліктів лежать шість принципів.

Перший – це пошук балансу між свободою і безпекою. Якщо є безпека хороша для однієї держави, однієї країни і однієї людини, це принесе користь і іншим. Але не слід забезпечувати безпеку на збиток свободі і навпаки. Отже, необхідно знайти правильне співвідношення між ними.

Другий принцип передбачає посилене залучення всіх регіональних сил до мирного процесу, політику «обнулення проблем» в сусідніх країнах. Анкара вважає, що це цілком досяжна мета, за умови існування взаємної довіри.

Третій принцип передбачає проведення ефективної дипломатії відносно сусідніх регіонів, інтенсифікацію співпраці, від якої виграють всі сусіди. Для досягнення цієї мети Туреччина прагне досягнути «безпеки для всіх», шляхом «політичного діалогу на високому рівні», встановлення економічної взаємозалежності», а також культурної гармонії і взаємоповагаги.

Будучи відповідальним членом міжнародного співтовариства, що змушене вирішувати широкий спектр нагальних проблем, Анкара дотримується четвертого принципу в зовнішній політиці, який можна сформулювати як прагнення до взаємодоповнюючих дій з основними гравцями на світовій арені, в тому числі з Вашингтоном.

П'ятий принцип передбачає ефективне використання міжнародних форумів і нових ініціатив для додання імпульсу вирішенню питань, що представляють взаємний інтерес. Саме з цих позицій слід оцінювати зростання впливу Туреччини в таких організаціях, як ООН, НАТО, Організація Ісламська конференція, а також встановлення взаємин з багатьма новими структурами. Слід нагадати про те, що Туреччина отримала статус спостерігача у ряді провідних регіональних організацій, таких, наприклад, як Африканський союз, Ліга арабських держав, Асоціація країн Карібського басейну і Організація американських держав.

Шостий принцип зовнішньополітичного курсу держави спирається на попередні п'ять, – це створення «нового образу Туреччини» в очах світової спільноти.

3. Згідно офіційній позиції Анкари, вона націлена на те, аби «покласти край конфліктам і укріпити стабільність в регіоні за допомогою новаторських механізмів і каналів для вирішення конфліктів, стимулювання позитивних змін і розвитку міжкультурного спілкування і взаєморозуміння». Її зовнішня політика «має три відмітні особливості: вона орієнтована не на кризу, а на мрію і бачення майбутнього світоустрою; замість того, щоб реагувати на виникаючі погрози, ми пропонуємо творчі підходи до вирішення конфліктів. Крім того, наша політика носить системний характер і охоплює весь спектр міжнародних проблем».

4. Втім, задекларований Анкарою курс на формування місцевих і регіональних блоків, що, мабуть, не випадково підкреслювалося її міністром закордонних справ в Москві, для досягнення вищезазначених цілей та реалізації принципів, не може залишати байдужим Вашингтон. Туреччина виявляє себе останнім часом не надто лояльним членом НАТО, а «турецька модель» все більше стає суто інструментом збільшення впливу власне самої Туреччини в регіональному вимірі.